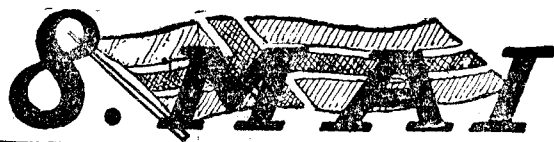

Løssalg 40 øre.

Nr. 43 — 5. årg.
Fredag 16. november 1951.

«8. Mai» kommer ut i Kristiansund N. — Postadresse boks 41. — Kontor: Nedre Enggate 20 II. — Abonnementspris kr. 16,— pr. år, løssalgspri 40 øre. — Annonsepris kr. 0.32 pr. m/m. — Fæes i kioskene hver lørdag.

Fianesaken I
Hvordan o.r.
sakfører
Aarbakke
fordeler
godene

Setter vergeløs
enke ut av hennes
lilighet og over-
later rettighetene
til sin politiske
venn William Vold
i Dagbladet

«Jeg vil være med å
gjøre det hyggelig
å leve her i byen»,
sier Aarbakke

Av Alexander Lange.

På lovlig måte må vi ta kampen opp mot Arbeiderpartiets uthulling av folkestyret

Hvorfor krever ikke bøndene
sin grunnlovsbeskyttede rett?

En «omvendt jøssings» mening om den
alvorlige politiske situasjon i Norge

Jeg har ikke bestilt «8. Mai», og jeg vet ikke hvem som sender meg bladet eller har bestilt det i mitt navn.

Imidlertid har jeg funnet bladet interessant. Det er friskt, og det er ikke, som den vanlige dagspresse, servilt og krypende for de herskende.

Jeg mener at «fred» om rettsoppjøret ikke kan etableres før det er blitt likhet for loven og at denne loven må hvile på konstitusjonelle prinsipper og regler med grunnlag i vår forfatning.

I dag kan ingen være trygg. Eiendom, ja, liv kan en miste. — Grunnloven vår skal jo være folkets trygd, men hva er den blitt? § 105 sier jo uttrykkelig at hvis staten krever noe av rørlig eller urørlig eiendom skal der gis full erstatning herfor. Hva er det blitt til? For å ta et nærliggende eksempel: Hvor meget av markedsverdien får skogeieren for sin rørlige eiendom, tømmeret? To tredjeparter av verdien tar Staten — div. avgifter — midt for nesen på skogeieren (tømmereieren)! — Ja, så langt er serviliteten kommet — også hos bøndene — «Norges ryggrad» — at disse gjennom sin organisasjon Norges Skogeierforbund, forhandler med Staten om hvor mye Staten skal kunne ta av deres rørlige eiendom — uter. erstatning. — Men når ikke engang elerne av den rørlige eiendom tør hevde sin grunnlovsmessige rett kan en ikke vente så meget mer av andre.

Hva så med tryggheten for livet?

Grunnlovens § 25 nevner bl. a. «Rigets Land- og Sjømakt må ikke overlades i fremmede Maktens Tjeneste, og ingen fremmede Maktens Krigsfolk, undtagen Hjælpetropper imod fiendtligt Overfald, må indtages i Riget uden Stortingets Samtykke».

Landværet og de øvrige Tropper, som ikke til Linjetropper kunne henregnes, må aldrig, uden Stortingets Samtykke, bruges udenfor Rigets Grændser».

Tror noen for alvor at det er for Norge nordmenn skal slåss i Korea?! Tror noen at kineserne eller Nordkoreanerne er angripere på Norge eller vil komme til å gjøre det?

stander også her — enten nå dette er tilsiktet eller ei. Mentaliteten tilrettelegges etter hvert.

Skal en ad politisk vei gjøre noe så ser ikke jeg noen vei utenom et NYTT PARTI. Men her gjelder det først og fremst mennene, vekkerne av folket. Hvor finnes disse (den) ?? Og når! !

— Men hvordan ligger dette an? ?? Det vet ikke jeg. Men jeg speider — — — Hvor blir Ormen Lange? Kommer ikke Olav Trygvason? — —

Omvendt Jøssing.

Det koster 200 kr.

Jørgen Vøgt og Reidar Larsen har hver fått en bot på 200 kr. for å ha kalt Gerhardsen og Hambro landssvikere. Retten sier at grensene for sømmelig uttryksmåte er overskredet gjennom de alvorlige beskyldninger om landssvik, som de to har rettet mot ledende menn i landet.

Dermed skulle tariffen for landssvikbeskyldninger være fastsatt, d. v. s. for de «gode nordmenn», kommunistene inkludert. Men når det gjelder de tidligere NS-folk, ville nok ikke likheten for loven bli praktisert. Da ble det nok andre greier.

Og hva skyldes det? Jo, ganske enkelt at de tidligere NS-folk dels i skrekk, dels i likegyldighet overfor all forfølgelse ikke holder sammen og skaper den offensive kraft som må til, hvis de skal ha håp om å få sine rettigheter som likeverdige borgere anerkjent.

Utakk er
verdens lønn,

sier Andersen Nexø —
uten å tenke på det
han har fått

Den danske forfatter og kommunist Martin Andersen Nexø har forlatt sitt fedreland og bosatt seg i Øst Tyskland. Under et opphold der for et par år siden uttalte han seg om forholdene i hjemlandet og karakteriserte Danmark som en svinesti. Nå er han på krigsstien igjen. Da han mottok den kommunistiske nasjonalpris, takket han president Pieck for den og betrodde ham, at han hele sitt liv hadde kjempet for det jevne folk uten å ha fått takk for det. Det er deilig for meg i min alderdom å være i et land, hvor folket verdsetter mitt verk og de høye ledere likeså, la han til.

Overfor disse uttalelser minner dansk presse om at han fortsatt får ubetalt 4800 kroner pr. år som hedergave av den danske stat og at han deler denne fernedrelse med partifellene Hans Kirk og Otto Gelsted, som hver får 2400 kroner pr. år så lenge som de lever.

ET DIREKTE SPØRSMÅL TIL STATSRAÐ HAUGE

FRA CAND. JUR. ALEXANDER LANGE

Statsråd Hauge

Herr statsråd Hauge! Holtesaken var det spørsmål om et overlagt drap på to frontkjemper omkring frigjøringsdagene var lovlig. Spørsmålet er jo absurd som hele Deres rettsopfatning i mine øyne overhode er det. De myrdede, etter hva det er opplyst, het Hansen fra Furulund og Johnsen (?) fra Lier.

Ifølge Aftenpostens referat 2. juni i år (morgennr.) heter det at statsadvokaten dokumenterte Deres erklæring, hvorav fremgikk at De mente at likvidasjonen var fullt lovlig.

At handlingen som var helt unødvendig — og ikke krigsmessig — var opplagt mord etter norsk rett er ikke tvilsomt. At spørsmålet overhodet diskuteres viser etter min mening norsk retts katastrofale forfall, som hvis slike ting ikke beriktes, — før eller siden vil føre til kaos og revolusjonære tilstander.

Etter hva er opplyst hadde major QVENILD gitt den direkte ordre til likvideringen. Han møtte ikke opp i Holtesaken, — da han visstnok lå syk i Danmark

Da det etter Deres erklæring i denne sak å domme ser ut som De har fungert som øverste ordre giver på norsk side i disse saker, — tillater jeg meg å stille Dem det spørsmål om De har hatt noen befaling med mordet på KNUT KNUTSON FIANE?

Hans enke fru Alvide Knutson Fiane, Marielate 12 C, Oslo ventet et svar fra Dem innen 14 dager.

Eventuell taushet er også et svar.

Oslo 12. november 1951.

Man kan vel gå ut fra at den er alvorlig ment, og at det ikke bare er en ulykksallig klåfanger som har fått plassert en leder. Dermed har regjeringsorganet fortalt oss at rettsapparatet her i landet, ja selveste Høyesterett lar seg påvirke

Fra Einar Gerhardsens saga:

Harald Aarbakke

Trives De i bystyret?

— Ja, fordi jeg så gjerne vil være med å gjøre det hyggelig å leve her i byen. — Fordi jeg er så spent på framtiden.

Dette er det gjenvalgte tilsynelatende menneskekjærlige bystyremedlem for venstre i Oslo, den sterkt oppadstrepene sunnhordlending — overrettssakerfører Harald Aarbakke's svar til spørgeren ZERO i Dagbladet nylig. Det var like før kommunevalget og det gjalt å servere kommunale ofre for herr Aarbakkes oppdrift — hans person så lekkelig som mulig. En adrettet jurist som blir husvarm i stasusets saler og kabinetter kan kaffe seg megen lovlig omgjeng med bykassen på forskjellig vis.

Herr Aarbakke skal opp og fram via hans brennende kjærlighet for bolig-saken og de fortrykte i samfunnet ved hjelp av venstres samfunnsretterdige mellomstannpunkt mellom de av Dagbladet svartmalte føle uhyrer A-partiet og Høyre, som nå har klemt livet ut av kassa så det ligger bare en storstein igjen. Det er snart ikke noe igjen til Aarbakke....

«8. Mai» skal se litt på herr Aarbakkes menneskekjærlighet i praksis — særlig i boligsaken. Herr Aarbak-

— Fortsettes side 4 —

Tvilsom tysk gjest i Oslo

Lederen for Vest-Tysklands kringkasting, dr. Grimme

Står han i Sovjet-russisk tjeneste?

Lederen av Nordwestdeutscher Rundfunk (NWDR), dr. Adolf Grimme, kom forleden på besøk til Oslo bl. a. for å forberede overføringer fra vinterolympiaden. Han ble mottatt med tilbørlig norsk gjestfrihet og hans besøk ble velvillig omtalt i presse og kringkasting.

Etter hva «8. Mai» erfarer fra vel underrettet hold i Bonn har dr. Adolf Grimme en ganske beveget politisk fortid. Mens han under sitt Oslo-besøk spilte på kristelige strenger, var han under den annen verdenskrig medlem av det såkalte «Røde Kapell», en sovjetrussisk spionasje-organisasjon i Tyskland, midt under Vest-Europas kamp mot bolsjevismen. Organisasjonen hadde sine medlemmer helt oppe i luftfartsdepartementet og i Oberkommando der Luftwaffe. En av organisasjonens fremste ledere var Ministerialrat Schelha i Reichswirtschaftsministerium. Grimme selv var også langt oppe i gradene, men han ble avslørt og måtte vandre i fengsel etter at hans sak var blitt behandlet av en militærdomstol. Den tidligere aktor ved denne domstol, en oberst ved navn Dr. Röder, har etter krigen offentlig angrepet dr. Grimme i tale og skrift for hans arbeide i «Det røde Kapell». Grimme har aldri forsøkt noe injuriosksmål, og den tyske offentlighet slutter derav at beskyldningene er korrekte. Dr. Grimme er forøvrig også blitt angrepet for sine merkelige finansielle transaksjoner

Tror noen for alvor at det er for Norge nordmenn skal plass i Korea?! Tror noen at kineserne eller Nordkoreanerne er angripere på Norge eller vil komme til å gjøre det? — Vis-selig ikke! Det kan derfor ikke være annet enn «fremmede makter» nordmenn skal gjøre tjeneste for, når de skal sendes dit. Dette må være logisk konsekvens.

Ja, selv Stortinget kan ikke engang bestemme at norske militære skal utkommanderes til f. eks. Korea, det har ikke Stortinget grunnlovsmessig adgang til!

Vår konstitusjon og grunnlov er snart sagt intet verd. — Det hele er allerede i oppløsning. Det er politistaten og statskapitalismen som suksessivt etableres - og det sørgelige er, ikke at det bare er «sosialistene» som gjør det, men at alle de andre partiene, uten unntak, er med på det!

Oppstår det ikke krefter i Norge som kan si ordentlig i fra om forholdet og på folkelig demokratisk vis ærlig kjempe mot denne utglidning av folkestyret, så kan vi, om ikke lenge, regne med russiske til-

og sine mange «røde» medarbeidere. Det vesttyske sosialdemokratiske parti har imidlertid foreløpig holdt sin beskyttende hånd over ham.

I de såkalte arbeiderstyrte land er det strenge restriksjoner, når det er tale om å forlate arbeidsplassen. Det ungarske ministerråd har således utarbeidet et dekrete om arbeidsdisiplin, som forbyr arbeiderne å forlate sine stillinger av egen fri vilje. Den som bryter dette, får ikke lov til å begynne i en ny stilling i løpet av de første 6 måneder. De, som handler mot forbudet og allikevel, får stilling, må finne seg i å få sin lønn redusert med 20 pst. i de første 3 måneder. Bedriftene har fått forbud mot å ansette slike utbrytere og to arbeidsgivere har nettopp fått streng straff for å ha ansatt arbeidere som har forlatt sitt arbeide uten allerhøyeste tillatelse. Slik er det i arbeiderparadisene. Men er vi selv her hjemme så langt fra de samme tilstander? Arbeiderne har jo svært lite å si, alt er lagt i organisasjonens hånd, og der regjerer byråkratiet mere enn i noe annet forhold.

Omvendt Jøssing.

Fra Einar Gerhardsens saga:

Statsmannen uten linje i livet

I forrige uke avsa Oslo byrett dom i saken mot redaktør Vogt i «Friheten» og sekretær Reidar Larsen. Begge var tiltalt for injurier mot statsminister Einar Gerhardsen og odelstingspresident O. J. Hambro.

Injuriene ble framsatt i en artikkel som Larsen skrev og Vogt tok inn i «Friheten» i februar i fjor. I artikkelen skrev Larsen bl. a.: Lands-svikere går aldri fri folkets dom enten de het Quisling og gikk Hitler-Tyskland til hånd, eller det heter Gerhardsen-Hambro og er i tjeneste for amerikanske imperialister. Larsen ble også tiltalt for at han hadde oppfordret soldater til å vise unnskyldhet i militærtjenesten. Dommen lød på 200 kroner i bot, subsidiært 20 dagers fengsel.

Som kjent avsa Oslo byrett begjæringen fra forsvareren i saken om at Einar Gerhardsen og Hambro med flere skulle innstevnes som vitner. Straks før saken kom opp sendte redaktør Vogt nedenstående brev til Einar Gerhardsen:

Til Einar Gerhardsen.

Til oppfriskning for din hukommelse vil jeg minne deg om at du i juni 1924 sto tiltalt ved Oslo lagmannsrett sammen med Tranmæl, Torp, Hønsvald m. fl. for oppfordring til militærstreik. Det hendte da følgende som har interesse for en aktuell sak som angår oss to:

Under rettsforhandlingene i 1924 ble fra forsvarers side begjært avhørt en del offiserer og andre som vitner. De skulle forklare seg om forbindelsen mellom militæret og de sivile gardene (samfunnsvernet). Fra forsvarers side ble det hevdet at det hadde betydning for bedømmelsen av skyldspørsmålet, eventuelt for straffutmålingen, at disse vitnene ble tillatt ført Advokat Viggo Hansteen, som var en av forsvarerne, uttalte ifølge referat i Arbeiderbladet bl. a. at det var «av betydelig interesse for retten å få rede på hva som ligger til grunn for de artikler som tiltalen bygger på».

Retten avviste imidlertid begjæringen om denne vitneførelsen. Bare noen sterkt begrensede spørsmål ble tillatt stilt overfor et par av de begjærte vitner. At de tiltalte ble nektet rett til å føre de vitner de mente var av betydning, ble sikkert følt som et overgrep den gang av dere som sto tiltalt. Saken resulterte som du vel husker i at du ble dømt til 75 dagers fengsel og fradømt de militære rettigheter. De andre tiltalte fikk noenlunde samme straff.

I dag står Reidar Larsen og jeg i samme stilling som du sto i 1924. Vi er satt under tiltale og av retten nektet å få de vitner vi ønsker og som vi mener har betydning for at retten skal få rede på hva som ligger til grunn for den artikkelen tiltalen gjelder. Du er en av de vitnene som retten (Oslo byrett) har avvist å innkalle.

Tiltalen gjelder som du vet en artikkel av formannen i Norges kommunistiske ungdomsforbund, Reidar Larsen. Den ble inntatt i Friheten den 28. februar 1950. Den behandlet «våpenhjelpen» under Atlanterhavspakten. Tiltalen er reist etter injurieparagrafen og som offentlig sak. Vanligvis kreves det spesiell begjæring fra «fornærmede» for tiltale etter denne paragrafen, men i dette tilfelle er det formannen i Det norske arbeiderparti og formannen i Høyre — altså du og Hambro — som er «fornærmet» og da mener påtalemyndighet og byrett at det ikke er nødvendig med noen slik begjæring. Av sakens

— Forts. side 3 —

Einar Gerhardsen

vel ingen som tar på vei for nå 11 år etter. Riktignok er de straffebefriende momenter som er blitt pekt på i pressens referater fra saken ikke direkte overbevisende. I en krig vil nødvendigvis mange av soldatene være bare 20 år gamle, de fleste vil ha noen hjemme å tenke på, og alle vil formodentlig kunne påberope seg en viss nervøsitet. Og jeg kan ikke unnlate å tilføye at jeg ikke tror at slike eller liknende momenter ville ha veiet noe om de var blitt lagt fram av en tiltalt NS-mann. Men det er likevel noe annet som gjør den lille artikkelen oppsiktsvekkende.

avhengig mening, og av det som er en ulykksallig klåfanger som har fått plassert en leder. Dermed har regjeringsorganet fortalt oss at rettsapparatet her i landet, ja selveste Høyesterett lar seg påvirke av pressen. At en liknende beskyldning kan ha brennt en og annen av oss i pennen i alle disse årene vi har hatt den «frie presse» på nakken, lar seg neppe nekte, men det var likevel uventet å få den slått opp slik mitt inne i helligdommen.

At det hele skulle bidra til å øke respekten for vår høyeste domstol, er mer enn man kan fatte.

KARE HUSUM.

Hvor er FN og menneskerettighetene?

Hver dag som går samles beviser for en ny Nürnbergprosess

Det fortelles lite om frihetsbevegelsen på Malakkahalvøen. Så meget vet man allikevel, at befolkningen kjemper mot det britiske herrevelde og at det til sine tider går blodig for seg. Et lite gløtt på forhenget gir følgende telegram utsendt av Reuter:

«Sikkerhetsstyrker har omringet landsbyen Pahang, hvis innbyggere har gitt husly for den partisanbande, som myrdet den engelske høykommissær, sir Henry Gurney. Landsbyens 2000 innbyggere er arrestert og ført til konsentrasjonsleirer. Den partisanbande, som opererte fra landsbyen, har foretatt i alt 138 angrep i området. I henhold til unntakelsesbestemmelsene er 18 byer og landsbyer med ialt 10,000 innbyggere blitt utslettet som straff for at de støttet terroristene.»

Tenk om dette hadde vært Norge og at «Gutta på skauen», som det et-

terpå var så mye skryt av, virkelig hadde vært partisaner for frihetens sak og at tyskerne slik som britene i Malakka hadde tatt repressalier. Da skulle vi ha fått høre støy! Og da ville nok britene også ha fått vann på mølla.

Når det er tale om frihetsbevegelsen blant østens befolkning, som har like stor rett til å leve i frihet som vi, da er det røvere og mordere, mens våre egne og alle de såkalte hvite er rene engler, som bare i rettfærdig vrede straffer dem, som ikke vil finne seg i å være slaver uten håp og uten selvbestemmelse.

Hvor er FN og menneskerettighetene?

Den amerikanske regjering tros-ser DOMSTOLENE

Ærlige amerikanere vil ha Eisenhower til president for å rydde opp i favoriseringens vilniss

Privat til «8. Mai» fra New York.

De Forente Stater har i de siste måneder i stadig stigende utstrekning vært preget av voldsomme presse-debatter og diskusjoner mann og mann imellom om en fantastisk historie, som begynte for 13 år siden, da et storrederi på Stillehavskysten, The Dollar Steamship Company, kom under den amerikanske Sjøfartskommissjons kontroll.

Dette store foretagende, som med glans hadde hevdet det amerikanske flagg i Stillehavet, som hadde flest amerikanske skip på dette hav, ble etterhvert tvunget over på defensiven av en rekke uheldige omstendigheter. Rederiet, som satt med aktiva til et beløp av nærmere 500 millioner kroner, ble rammet av streiker. Staten sa opp postføringskontrakten, nektet å betale ytterligere støtte og ville ik-

ke engang betale den støtte som kontraktmessig var forfalt. På et givet tidspunkt skyldte rederiet ca. 50 millioner til Sjøfartskommissjonen, og denne grep inn og tvang de private eiere av storrederi til å overlate Sjøfartskommissjonen sine aksjer som sikkerhet for gjelden. Den daglige ledelse av redieret ble overtatt av en representant for Kommisjonen.

For litt over ett år siden avsa den amerikanske appellrett en kjennelse som gikk ut på at overføringen av aksjene var en pantsettelse, ikke en eiendomsoverdragelse. Eierne hadde derfor rett til å få aksjene tilbake så snart det hadde betalt sin gjeld med renter.

Dette var eierne villig til, men Staten tvilholdt på aksjene.

Rederiets historie mellom 1938 — da Sjøfartskommissjonen overtok le-

— Fortsettes side 3 —

Man arbeider seg langsomt

tilbake til rettsstatens prinsipper, sier direktør Lorentz Vogt i en artikkel i Dagbladet 29. 10. 51. La oss gjengi et lite avsnitt: «Politiet er under kontroll. Det kan ikke foreta en arrestasjon uten rettens bekræftelse. Normalt skal denne foreligge på forhånd. Iallfall skal den følge umiddelbart etter. Det var på dette felt dessverre en del utglidning ved frigjøringen. Ennå kan det til dels være noe vanskelig å få forklart påtalemyndigheten og dens representanter deres begrensede rettigheter. Men man arbeider seg dog, om enn noe langsomt tilbake til rettsstatens prinsipper. Politiet har ikke adgang til å foreta ransaking uten rettens forutgående samtykke og alment plikter ingen å avgi noen forklaring til politiet. Igjenom lov og grunnlov verges borgerne mot politimentaliteten». — Vi gjengir dette, fordi så altfor mange er ukjent med sine rettigheter overfor det skjulte diktatur. Og kanskje også en eller annen litt for ivrig lakeibelastet politimann også leser det og tar en lempelig advarsel alvorlig.

8. MAI

Redaktør Forretningsfører
Arvid B. Arntzen Per Kvendbo
Utgitt av Interessentskapet 8. Mai

På de gamle begrepers losseplass

I denne interessesammenslutningenes tid er det en organisasjon, som savnes, og det er middelstandens internasjonale. Nå ser det imidlertid ut til at den vil komme. I Paris har det ved måneds-skiftet funnet sted et møte, som kaller seg Den internasjonale mellomklassens kongress. Den har vedtatt å opprette et internasjonalt kontor til vareta-kelse av mellomklassens — middelstandens — in-teresser. Dette skal rette en henvendelse til FN om å bli anerkjent som konsultativt organ, slik at det kan representere mellomklassens interesser på samme måte, som det internasjonale faglige kontor varetar arbeiderklassens interesser, heter det i en resolusjon som ble vedtatt på møtet.

Det er selvsagt for tidlig å uttale noe om hvilke muligheter en slik noe tøvelig interessesammen slutning innebærer, men vi skal følge dens virksomhet med oppmerksomhet. Middelstanden er den, som får lide alt, tåle alt og yte alt. Den står mellom de store orga-nisasjoners møllehjul og kan uten evne til å gjøre motstand bli malt sønder og sammen. Den befinner seg på de gamle, tilvante begre-pers losseplass og behandles som sådan. I et oppgjør — slik som lønnsoppgjørene — er man ellers for eller imot, men middelstanden har ikke noe å skulle ha sagt, selv ikke i den såkalte vedferdsstat, hvor den har følelsen av bare å være med å betale.

Vi tenker her ikke bare på de små, ærekjære sparere, som av-skyr enhver form for støtte. Vi tenker heller ikke bare på de små selvpensionister, som ser grunnvolden ramle under seg. Vi tenker på den lille mann i gaten, på de frie hverdags kvinner og menn, åndens og håndens arbeidere, som ikke har noen interesseorganisa-sjon å holde seg til, men som bare har seg selv og sin egen innsats å stole på. Det er ikke til å unngå, at de ser på fagorganisasjonene — det være seg arbeidsgivernes som arbeidstakernes — som mot-setninger til folket. De ser på streik og lockout som aksjoner mot nasjonen. De fleste av dem er så blåøyet i sin tro, at de lever for å arbeide, mens andre i kraft av tariffen og andre overenskomster arbeider for å leve. De ser på innsatsen som det vesentlige, det som hos andre bygger bare på egen vinning. De er også klar over, at det er ekstrainsatsen, som bringer hele folket framover og utover den vante bane. De er i det hele tatt for gode, for naive for denne kamp tid.

Vi står midt oppe i lønnsforhandlingene, disse som vil bli be-stemmende for middelstandens livsvilkår for lange tider framover. Den så lovpriste velferdsregjering har i skrekkelig LO stukket om hjørnet ifølge det, som enkelte kaller den minste motstands lov. Den legger alt tilrette for kravene om full kompensasjon for sine, og den forsøker å gjøre det lettere for arbeidsskjøperne å godta dette ved å slappe prisreguleringens tøyler. De to stridende parter skal således få hver sitt, og så males middelklassen videre mellom møl-lestenene, idet inflasjonen går sin gang og hullet i kronestykkene blir større og større.

Her ville en mellomklassens — middelstandens — fast oppbyg-gede organisasjon kunne hatt noe å si, og her kommer også inn vår etterlysning av det tredje parti, som kunne samle alle interesser mellom motpolene. Det er først, når folk straffes på pengepungen, at de våkner. Nå er denne straffen der og nå er tiden inne til å handle — ikke bare på en Pariserkongress, men også i vårt eget land. Hvem vil gå foran? Og hvem vil bli med? Det er spørsmål, som ikke minst vi utstøtte og våre lidelsesfeller, men også de mange andre mellom møllehjulene må svare på og svare snart.

En brøler

En ikke helt ukjent medarbeider i Morgenbladet ved navn Benja-min Vogt, en like selvsikker mann som sin far av samme navn, har skrevet en kronikk om Franklin Knudsens utmerkede bok om Quisling. Om denne feiende arrogante kronikken kunne man vel si, at den bare kunne skrives av en Benjamin Vogt. Han stiller f. eks. det spørsmål, om det kunne tenkes at generalene Ruge, Hanson, minister Urbye, lektor Ullmann og de nær-meste venner av Q. kan ha tatt feil i sin enstemmige anerkjennelse av Quisling som menneske. — Jo, sier hans eminence Benjamin, det kan tenkes at de har tatt helt feil, selv om det innrømmes, at Q. hadde mange fremtredende egenskaper som nettopp måtte gjøre ham ak-tet i vennekretsen.

Forøvrig er hele kronikken spek-ke med det gamle oppkok av sji-kanøse fraser fra de blodtørstige «frigjøringsår», ikledt den Vogtske «åndsterminologi», der det med selv godt flottenheimeri slås fast at Q. var en «infantil forreder». Ben-jamin Vogt og Worm Müller er enig om den ting, og da må det jo stå fast som historiske kjennsmer-ninger. Med slik objektiv histo-risk støtte som Worm Müllers, kan jo enhver motsigelse på hjem og legge seg!!! — Vi husker jo f. eks. hans nøkterne og lidenskans-løse taler i London Radio under krigen? Når det blir høve til å hø-re disse talene gjenta't på lydband, turde vel låret på enkelte hoder komme til å reise seg. Q.

ONKEL SAM.

Det er jeg som blir kalt onkel Sam, — hele jorðkloden kjenner jo ham, Det er mitt og hr. Marshalls pro-gram som har hjulpet han Ola-gutt fram. Jeg har gitt av det beste jeg har, som et offer av egne rasjoner, — jeg har simpelthen vært som en far.

Du vet jeg står som pappa for de små nasjoner!

Jeg har sendt dere hauger med klær og Victoriashatter med fjær, — samt en flott uniform til enhver som hilser fra Statenes hær. Gamle Norge, — hvem trodde at vi noen gang skulle bli kamerater og forbrødre i full sympati? Ja, tenk om vi en gang kan bli Forente Stater!

Kan du huske det stygge du sa om Amerikas gull — nu og ja? Ja, hvor ellers skal Gørhardsen ta millioner av dollars i fra? Very well — han fikk modnes ifred og vi eldes jo litt alle sammen. Og i dag høstes fruktene ned. Skjønt ærlig talt: Hans eple falt litt langt fra stammen! MEG.

Fra dansk «Politiken» henter vi følgende:

Fiskerne har lenge klaget over, at de under fiskeri i Nordsjøen ikke har noe sikkert sted, hvor de kan oppbevare sine penger. Fiskerimi-nisteriet har forelagt saken for fi-nansministeriet, som på den givne foranledning har svart at nordsjøen

Marie Hamsun 70 år Jeg mente det ikke

Fru Marie Hamsun fyller 70 år 19. november. I hele 42 år har fru Ham-sun stått ved sin manns side og vært ham en god og dyktig livsledsager-inne.

Nå når Knut Hamsun er blitt en gammel mann — døv og omtrent blind og i den senere tid også plaget av en tiltakende søvnløshet, er det fru Hamsun som ved sin hjertevarme omsorg pleier ham alene — dag som nat. Hun er ham helt uunnværlig og

derfor også helt bunnet til sykevæ-relset.

En av fru Hamsuns gleder er den deilige store blomsterhagen, som hun også overvåker fra tidlig vår til bla-dene faller.

Den blir også med rette beundret av alle forbipasserende.

Når fru Hamsun den 19. nov. fyller 70 år vil sikkert mange gode tanker og lykkønskninger strømme inn til «Nørholm» gård.

Harsems nye bok. «Rettsoppgjørets svarte flekker».

Av Erling Bjørnson.

Atter har generalkonsul P. Har-sem gitt oss en ny bok om retts oppgjøret og forfølgelsene — og det i den samme sterke og klare ånd som hans tidligere bøker.

Hele boken er et dirrende vit-nesbyrd om den grusomme be-handling vi har litt for vår kamp mot bolsjevismens fare og tyske overgrep i administrasjonen un-der okkupasjonen. En ekte Har-sem-bok av rang og mot, som blotstiller feigheten og hykleriet fra den høyeste til den laveste, — fra justisministeren til riksadvoka-ten, — fra L'Abbe Lund til provokatøren Westby. I sannhet — et nytt verdifullt kildekrutt med lange utdrag fra rettsprotokoller.

Under hele lesningen av denne bok var det som et historisk vin-genust omsuste mitt sinn. I mitt bilde så jeg den åpne, ærlige og

urokkelige høvding, som midt un-der ny forfølgelse, ryster små-skravlet av seg, står rank i kraft og rettferdighet. Intet styrker ka-rakteren sterkere enn makt, mot ånd og sannhet. Og store er de som ikke viker, som Torgny Lag-mann da han på tinget talte fol-kets sak mot konge og makt. — Enda er det Jomsvikinger i Norge. Vi takker og ærer slike menn. De letter de tunge stunder — og smilet blir sterkere enn gråten, og fremtidens håp om hel opp-reising — får lysets kilde. Og vår stolthet må være vårt fanemerke, som det niddig navn dagens makthavere på oss engang vil bli flyttet over på de som skapte Norges største ulykke.

ERLING BJØRNSEN.

A. Ø.

Fremdeles Berggrav

På det nettopp avholdte kirkelige landsmøte i Oslo, hvor den nor-ske kirkes prominenser antagelig droftet kirkens sørgelige tilbake-gang siden 1945, og hvor man etter beste evne prøvde som vanlig å stive hverandre opp med mange slags fattigmannstrøst, — der savnet man heller ikke Berggrav — naturligvis.

I forståelig frykt for at nye frak-sjoner kunne dukke opp, som kunne gå Berggravs interessebetonte kir-kepolitikk imot, svevde den forhen-værende primas hjemmenvant mel-lom benkeradene, — for det ville vel for enkelte neppe være bra el-ler opportunt med en avsporing fra den bane Berggrav fikk penset kir-ken inn på i krigsårene, dengang han på Calmevergate-møtet faltt Hallesbys om halsen og dannet det kirkepolitiske misfoster «kristent samråd», — en nøyaktig parallell til «Fellesprogrammet», som kom i stand som en gjensidig livsforsik-ring mellom de politiske partier, til vern om rettsoppgjøret («strenget men rettferdig») og til vern om «den rette forståelse av krigen i Norge», og her ydet Berggrav god hjelp ved sin berømtede «Folkeodem

Som kjent beudet at han vil gå inn for frie lønnsforhandlinger. Der med er en gammel, men kjent tra-disjon i norsk arbeidsliv i ferd med å bli gjenopprettet, — og vil for da-gen og fremtiden være en verdifull påminning om at det ikke var uten kamp det arbeidende folk nådde si-ne store mål.

Vi føler oss ikke truet, men vi kan heller ikke føle oss trygg. Den siste spionsak har på en pinlig må-te vist at vi er gjenstand for opp-merksomhet utefra, sa den svenske forsvarsminister Nilsson på et mø-te forleden i Stockholms samorga-nisasjon. Det som er hendt, må være et varselssignal og vi må være mere på vakt. Det er vanskelig å holde øye med den innenlandske femtekolonne, la han til. Det som er hendt har nok engang vist oss, at femtekolonistene ikke går med judasmerket i pannen.

Disse ord bør også vi legge oss på sinne. Det er ikke mere enn 20 år siden at en uredd mann sto fram i Norges Storting og avslørte femte kolonistene. Hans beviser var over-veldend, og stortinget fastslo at han hadde rett. Men hva fikk han til lønn? Marxistene og femtekolon-istene æreskjelte ham og forfulgte ham så høyrovsset og brutalt, at folk flest ømte, hvem som egent-lig var avslørt. Og så gjemte de re-sten av hevnen inntil de kom hjem fra den panikkartede flukt fra an-svaret.

Når slikt kan hende, er det ikke å undres på at folk flest holder si-ne tanker og mistanker for seg selv og lar det skure. Sporene skrem-mer!

at de vakner. Na er denne straffen der og haer den ikke vil handle — ikke bare på en Pariserkongress, men også i vårt eget land. Hvem vil gå foran? Og hvem vil bli med? Det er spørsmål, som ikke minst vi utstøtte og våre lidelsesfeller, men også de mange andre mellom møllehjulene må svare på og svare snart.

«Politisk samling»

Venstres Pressekontor har under denne tittel i Dagbladet 22. oktober en artikkel, der det går sterkt i rette med Arbeiderpartiet og Høyre som begge beskyldes for å ha en like rørende interesse for et organisert «borgerlig» samvirke. Der pekes på at Aftenposten går direkte inn for «et valg- og regjeringssamarbeid» mellom de ikke sosialistiske partier. — Etter å ha kritisert de øvrige partier og fortalt at Venstre alltid må la helhetshensynet gå foran gruppehensynet, konkluderer pressekontoret med, at «et selvstendig og radikalt Venstreparti vil når situasjonen er moden kunne erobre de tusener av arbeiderpartistemmer som trengs for å bryte med det sosialistiske ettpartivelde».

Det er et ganske interessant tema, det her gjelder. — Ved å se på resultatene ved siste stortingsvalg og siste kommunale «riksvalg», har Høyre oppdaget at vi har fått vippestyre så vel ved stortings- som kommunevalget, på den måten at A-partiet styrer og bestemmer overalt, mens de andre må dilte med, strø sand på og — være med å dele ansvaret. Aftenposten og Høyre vil derfor gjerne ha de andre borgerlige partiene med på et nytt fellesprogram. — Venstres håp om å erobre a-partistemmer vil bli en illusjon. Selv om der fins mange misfornøyede innen a-partiet, vil ingen av dem stemme hverken med Høyre eller Venstre.

Ganske bemerkelsesverdig er det, at ingen av partiene tør eller vil gi noe uttrykk for hvilke beregninger de sysler med når det gjelder de titusener som er satt utenfor samfunnet. Vi utstøtte får derfor nøye oss med ennå en tid å være tilskuere. Av våre folk deltok kun et fåtall ved siste valg, men der vises dog i enkelte kommuner merke etter deltakelsen. De aller fleste holdt seg denne gang ved teltet — i påvente av den lenge bebudede «verdige» avslutning på Rettsoppgjøret. Under denne synsvinkel må det være tillatt å kikke litt på våre borgerlige partier som nå er i full gang med sine taktiske planer for kommende stortingsvalg. — Hvordan har de stillet seg til oss som ble uttatt til ofre for førkristidens og krigstidens mange missegrep?

Høyre er det største partiet. Bortsett fra A-partiet med L.O. representerer det pengemakten. Er det Høyre som i første rekke har æren for Fellesprogrammet av 1945, tyder det på en viss åreforkalkning. Partiets ledelse har også gått inn for dødestrafen. Høyre har sin styrke i de større byene. Partiet og dets aviser har vist innen eller utenfor forståelse når det gjelder den måten det såkalte rettsoppgjøret er gjennomført på.

Venstre synes å være et hensynkende parti som nå har levet så lenge på bare tradisjoner at det snart vil innskrenke seg til den del av østlandet, hvor Dagbladet ennå kan ha litt innflytelse. Når man husker navn som Pål Berg, Tharv og Stemmen fra London — for bare å nevne noen få — og har lest Dagbladet og andre av partiets aviser, er der i grunnen ikke mer vitnesbyrd behov.

Politisk Folkeparti ser ut til å være en ubegripelig, konjunkturak-

tig nyskapning. Ved å gå inn for dødsstraffen og uten skånsel medvirke i den vitterlig urettferdige forfølgelse av tusener bra mennesker, har det vist at det følger tesene i det gamle testamente og setter det nye testamentes forskrifter om å elske din neste og sin fiende ut av betraktning. Partiet kan ikke være bygget på klippen, og det vil neppe kunne bestå, medmindre der skjer en radikal omvending.

Bondepartiet hadde et godt program som tok felleshensyn. Ved partiets navn og nære tilknytning til Bondelaget (kfr. Arne Rostad) ble det dog for meget klassebetont, og klassehensynet har også tildels spillet en litt for stor rolle innenfor partiet. Konjunkturpatrioter fikk i 1945 for stor innflytelse, så partiet har fulgt litt for villig med på den ulykksalige rettsoppgjørsferden. — Imidlertid skal man ikke glemme de to uforferdede hedersmenn Trædal og Moseid og deres innsats for lov og rettferd. Partiets hovedorgan har også vært modig og forutseende nok til — riktignok bare leilighetsvis — å bryte taushetsfronten i dagspressen og en gang i blant syngt ut om galenskapen. Der er nå forslag om å gi partiet et nytt, mer allsidig navn. At dette ved siden av et program der

Fra dansk «Politiken» henter følgende:

Fiskerne har lenge klaget over at de under fiskeri i Nordsjøen ikke har noe sikkert sted, hvor de kan oppbevare sine penger. Fiskeriministeriet har forelagt saken for finansministeriet, som på den givne foranledning har svart at nordsjøfiskerne bare som det påhviler alle andre borgere, kan betale den dem påbudne skatt rettidig, så vil enhver mulighet for å ha penger til oppbevaring være utelukket for privatpersoner.

DET ER SAGT:

Det blir stadig tydeligere at det vi forstår ved venstre i norsk politikk er en besynderlig hybrid blant partiene.

«Farmand» 44. 51.

samfunnssynet er det avgjørende ville styrke partiet, er neppe tvilsomt og bekreftes av Dagbladet, som i en leder 24. oktober sammenlikner partiet med reven i motsetning til Venstre, som da ville bli haren. Partiet som nå er det største parti, nest A-partiet i bygdene, ville da også utvilsomt kunne gjøre seg gjeldende i byene. Der er tusener av misfornøyede fra alle partier — også A-partiet som venter på et nytt alternativ. Og ville partiet gjøre Trædals og Moseids linje i Rettsoppgjøret til sin og ta konsekvensen av det, ville der også være et alternativ til overveieelse for de titusener utstøtte og deres pårørende som krever oppreisning. En slik «politisk samling» ville innebære muligheter av ganske annerledes stor verdi for folk og land enn et politisk samvirke etter Høyres oppskrifter.

T.

Ja, så står jeg da ved målet for min attrå natt og dag: og kan la medaljen stråle fra mitt venstre jakkeslag. Harde tider har jeg dayet — men som kanskje folk forstår er jeg ganske godt fornøyet med min plass på statens kår.

Der i dag min gullmedalje stråler som en liten sol festet jeg som ung kanalie sovjetstjernen som symbol. Tenk, jeg ville hugge hodet av nasjonens «upper ten», jeg, — som siden fikk den gode lille grotten min av den!

Nei, mitt sinn er blitt et annet! Siden nitten-femogfjerr vill jeg elske fedrelandet, Gud og konge til jeg dør. Derfor er min store gave: æresbolig, dikterlønn, gull, medalje, borgermave hustru, kjærlighet og sønn.

Arnulf dikter ikke lenger. Men jeg gir da mitt besyv dersom kepressen trenger nye dikt til Haakon Syv! Hva jeg ellers kan prestere i min dikterfantasi er som regel å takse hvem den neste takk vil bli.

MEG.

lig var avslørt. Og så gjemte de resten av hevn inntil de kom hjem fra den panikkartede flukt fra ansvaret.

Når slikt kan hende, er det ikke å undres på at folk flest holder sine tanker og mistanker for seg selv og lar det skure. Sporene skremmer!

sehetonet tilbaketrekning»?

Den 24. sept. 1946 skrev Peter U. A. Motzfeldt en artikkel om at B. iallfall neppe hadde slitt seg ut i Oslo bispestol, og noen beriktelser av det er senere ikke kommet. Men skal man prøve å tiene både Gud og verden, da vil man — som B. — også komme til å forlofte seg og ofte måtte ty til interessebetonte manøvrer og til ord med dobbelt bund. — Når historien om Berggrav kommer i trykken, da vil det sikkert bli diverse annet enn kirkehistorie vi blir gjort kjent med. — Det blir vel heller litt av hvert fra «spennings land».

Tilskuer.

Skinnende sol uten puss

Utsk med SOLV-DESIGN

Utenrikskronikk

Nervøsitet i Warsawa

Det er stadig uro i Polen. Vi kjenner jo alle begrepet «polsk riksdag» og det kan med rette brukes den dag i dag, for polakkene kan aldri bli enig innbyrdes, og den deling av Polen, som fant sted i skjønn forståelse mellom Stalin og Hitler for så å ende i en polsk ekspansjon mot vest, blir sikkert ikke den siste. De vestallierte brukte Polen som påskudd for å begynne krigen mot Hitler, og hva har de så fått som lønn? Polen er skjult bak jernteppet og Vesteuropa ble herjet og sønderslått slik at hele verdenskartet tilslutt må trykkes opp påny. Det er intet igjen av de forhåpninger, som de allierte klynget seg til da de lot seg lokke til å legge Tyskland øde.

Vi vet ikke overettes meget om det, som hender bak kulisse i Polen av i dag, men så meget er sikkert, at landet er i Stalins vold og at han like lite som noen annen stoler på Polens politikere. Noe kan vi imidlertid

slutte oss til av de spredte meldinger som siver ut og vi kan konstatere at det i de siste uker har vært påfallende travelt innenfor selve det kommunistiske regime. Det har nettopp med brask og bram høyttideligholdt 3 årsdagen for det historiske paratimøte som vedtok å støtte Kominformens beslutning om å støtte marskalk Tito ut i det ytterste mørke. Dette utlegges som en forsikring til Stalin om at det polske regime er blitt kjemisk renset for alt det som heter Titoisme og det igjen tyder på at Stalin kanskje ikke er så sikker på polakkenes troskap mot Moskva. Og for å understreke sin underdanighet har det polske diktatur besluttet å stille for retten selveste Wladyslaw Gomulka, som var kommunistpartiets leder og generalsekretær, sammen med den tidligere visefriksminister, general Marian Spychalski.

Kort sagt: Det hersker nervøsitet i Warsawa, og det er meget

som tyder på at det henger sammen med de avsløringer som fremkom under rettssaken forleden mot fire polske generaler og en rekke andre offiserer. Prosessen mot Gomulka og Spychalski vil vel ikke gjøre saken bedre. Disse to har så vidt man kan forstå ikke gjort noe annet enn å føre en politikk som tok sikte på å gjøre Polen til en kommunistisk stat på nasjonalt grunnlag, og det har de ikke vært alene om. De fleste av regjeringens medlemmer og selvste president Beirut har tidligere i hvert fall gått inn for denne linje og har dermed gjort seg skyldig i de samme «ideologiske feiltagelser» som de to nå anklages for.

Dette kom tydelig fram under rettssaken mot de ovenfor nevnte fire generaler, Tatar, Herman, Mossor og Kirchmayer, som under verdenskrigen hadde gjort tjeneste i England, men som i 1945 drog tilbake til Polen for å slutte seg til det nye regime. De ble mottatt med åpne armer og fikk straks høye stillinger. Det var Spychalski som ansatte dem og det skjedde med Gomulkas samtykke. Nå er disse fire avslørt som «forrædere», og derav følger at de to som ansatte dem også er kommet i den politiske retts søkelys. Nå skal man være

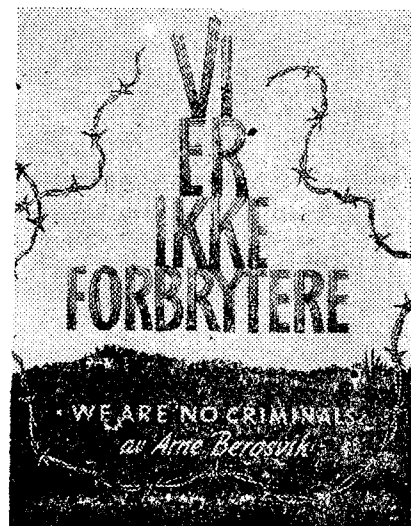
oppmerksom på at de fire generaler ikke ble dømt til døden, slik som det er skikk i Moskva, hvor de har så god råd på meneskemateriale, selvom de var kjent skyldig i de mest skrekkelige og forbrytelser mot statens sikkerhet. Blodtørstigheten har således ikke vært så stor som den var i det sosialistiske Norge for bare seks år siden.

Dette kan henge sammen med en uttalelse av Gomulka da han ble utstøtt av det kommunistiske parti. Han sa nemlig, da hans anklagere ville gjøre ham ansvarlig for at utenlandske agenter hadde satt seg fast i nøkkelstillinger i statsadministrasjonen: «Kamerater! det er vanskelig å demaskere en politisk provokatør. Men denne politiske blinnet har også andre partifeller utvist». Disse ord kan vel best oversettes slik: Hvis jeg skal falle, så skal jeg nok sørge for at anklagene mot meg skal komme til å ramme også mine anklagere.

Her finner man også en av årsakene til at Gomulka inntil videre er på frifot, men samtidig er det meget som tyder på at prosessen mot ham er bevisførelsen til en alminnelig utrensning i den gamle garde av de polske kommunister som i sin tid var med på å danne Lublinregimenet.

Noe er allerede gjort. Saledes måtte justisministeren Henryk Swiatowski trekke seg tilbake ifjor og han fikk følge av jernbaneministeren Jan Rabinowski og viseministeren for de vestlige territorier Wladyslaw Wolski. — Den siste måtte gå fordi Kreml var misfornøyet med en pakt mellom kirke og stat som han hadde forhandlet om. Den samme Wolski hadde allerede i 1939 vært motstander av den russisk-tyske ikke-angrepspakt og ble i den anledning satt i fengsel i Moskva. Dette har vel vært medvirkende til at han nå er blitt satt utenfor. Stalin tåler ikke noen slinger i valsen og alt hva en mann har gjort og ment er nøye oppteget i det hemmelige politis analer og kan nåsommelst på korteste varsel trekkes fram og brukes av den dertil forordnede anklager. Vi er jo heller ikke så ukjent med dette i vår egen politistat, så ingen skal føle seg for sikker, hvis han ikke har maktens hersers bevisførelse.

Polen er i det hele tatt et smertens barn for vestmaktene. De trodde selv å kunne sikre seg en bufferstat mot øst, men har fått oppleve at jernteppet er blitt skjovet vestover og midt inn i Europas hjerte

Kjøp «NS politiske testamente» til JUL eller bruk boken som julegave. — Hjelp meg med å bli av med restoplaget, jeg har måttet kjøpe hus for å få tak over hodet. På forhånd takk. Arne Bergsvik, KAPP, Toter. 10 ekspl. kr. 80, — 1 ekspl. kr. 10 franko.

Den amerikanske — Statsmannen —

— Fortsatt fra side 1 —

dølt etter overraskelsen forandret til The American President Line. De ledende stillinger ble besatt med en serie menn som hadde gjort seg bemerket i det demokratiske partis ledelse. Styrets første formann ble William Gibbs McAdoo, som hadde fungert som finansminister. Senere fikk rederiet som styreformann en innflyttskilt havskyst ved navn Henry F. Grady, som i dag er amerikansk ambassadør i Iran. I 1947 ble stillingen overtatt av George L. Killion, som tidligere var juridisk rådgiver for en kjede av kolonialforretninger på vestkysten. Ingen av disse herrer hadde den ringeste anelse om skipsfart.

Under krigen opplevet skipstarten gode tider, og da staten samtidig gjenopptok sin understøttelse, kunne ikke engang de usakkyndige politikere hindre at rederiet tjente penger. Ved krigens slutt hadde rederiet betalt tilbake gjelden til staten. Også rentene var betalt.

Rederiets eier, Mr. Stanley Dollar anmodet da Sjøfartskommisjonen (som i mellomtiden var oppløst av Handelsdepartementet) om å få tilbake sin rettmessige eiendom. — Departementet avsa. Det hevdet, at Staten eide aksjene og utbud rederiet tilsa. Det høyeste bud kom fra et syndikat, som ble ledet av en kjent demokrat, Mr. Charles U. Bay, som i dag er ambassadør i Norge, og som i USA av republikanerne omtales som «regjeringens rike venn».

Allerede høsten 1945 brakte eierne saken inn for domstolene. Siden den gang har Staten ført «juridisk krig» med eierne i seks år for å hindre at de fikk tilbake sin eiendom.

Eierne vant saken i samtlige instanser helt til topps. Til slutt uttalte appellretten i sin kjennelse at den amerikanske handelsminister Charles Sawyer personlig ble gjort

ansvarlig for å levere rederiets aksjer tilbake til eierne i løpet av fem dager. I motsatt fall var handelsministeren hjemfallen til straff «for forakt av domstolene» og måtte vandre i fengsel. Retten uttalte: «Intet menneske innehar en så høy stilling at det er hevet over lov og

delsen — og i dag, karakteriseres som pikan. Rederiets navn ble umiddelbart dokumentert, går det forøvrig fram at du har erklært at du intet hadde å innvende mot at tiltale ble reist.

For meg står du, Hambro og de øvrige A-paktpolitikere som de egentlige anklagede i denne sak. Det er den offring av Norges suverenitet som dere foretar, som er sakens innhold. Vi har ønsket at du, Hambro, Lange, Hauge, Sven Nielsen og Finn Moe skulle møte som vitner for å belyse disse spørsmål. Vi mener at de virkelig, anklagede bør ha høve til å forklare seg.

Retten har avslått vår begjæring om vitneforselen. Nå som i 1924 (og i 1945—50, red. bemerkning) veier en tiltalts ønske ikke så sterkt. Men om lardets statsminister, som jo også er «fornærmet» i saken, skulle anmode om å få komme til som vitne, vil det neppe bli avslått.

Formannen i den franske utenrikskomite kritiserer Aftenposten

Den kjente franske politiker Edouard Bonnefous, som er formann for den franske nasjonalforsamlings utenrikskomite, har i en artikkel i Europress rettet en sterk kritikk bl. a. mot Aftenposten, fordi denne avis har forlangt redaksjonelt at mar opprettet en fast organisasjon i de nordiske land som består av delegerte fra regjeringene og nasjonalforsamlingene og som holder regelmessige møter for å behandle de skandinaviske lands problemer.

Bonnefous minner om at det for tiden er sterke strømninger i Sverige og Danmark til fordel for et «nordisk parlament» og sier at en skandinavisk union bare vil vanskeliggjøre arbeidet med Europas samling. Man har lenge anbefalt systemet med regionale forbund som en overgang til et europeisk samband, men i virkeligheten er denne fremgangsmåte utopisk. Opprettelsen av regionale forbund betoner nemlig deltakernes fel-

Dr. Jur. Gustav Smedal in memoriam

Av Jonas Anton Hielm

Det er mere enn beklagelig — det er nærmest en ulykke at på kort tid har Norge mistet to av sine mest fremrakende jurister, som hadde et ubestikkelig doktrinært syn på lov og rett i henhold til Vesterlandsk demokrati. — For kort tid siden gikk professor Jon Skeie bort — og nå har telegrafene brakt oss herborte det smertelige budskap at dr. Gustav Smedal er død under et besøk i Oslo. Begge tap er tragiske — og jeg tør påstå at vi er derved blitt berøvet en god del av de få mulighetene vi hadde til å få en fredelig løsning på det beklagelige og rettsløse kapittel som har preget etterkrigstiden i Norge.

Sjelden har noe menneske i Norge hatt slike muligheter for å stikke fra landet som Ingrid og dr. Gustav Smedal hadde i 1940-41. De hadde meg formående slektninger i utlandet. De kunne slik som nær inn på 100,000 andre landsmenn bare ta sitt pikk og pakk og dra over til Stockholm hvor personer og interesser ville ha tatt imot dem med åpne armer.

Men de foretrakk istedet å

ta opp det unge lodd og bli i Norge — fordi de mente de tjente norske interesser best ved å snakke sitt lands sak i det tilfelle Tyskland vant krigen. Meget talte jo for det akkurat dengangen.

Og så ble det etter deres mening andres oppgave å gjøre det samme i London om de allierte vant.

Historien vil sikkert engang si at ingen under krigen snakket Norges sak bedre overfor tyskerne enn Smedal på det utenrikspolitiske område.

Allikevel — resultatet av en slik vurdering som både var patriotisk og altruistisk er altfor tragisk til å bli gjen gitt i vanlige venninger.

Jeg har vært blant de heldige som i etpar års tid har hatt anledning til å gå Kongens Londommenn etter sømmene og også fulgt deres fotefar.

Hvor uendelig meget mere gloriøst er det ikke over den selvoppofrelse som ble vist av dr. Smedal, enn over de som ved hver leilighet kjempet Norges sak drapelig gjennom fete glass på nærmeste bar — fra Dorchester House og til de små kneipene nede i Soho!

Ingrid og dr. Gustav Smedal hadde fått seg et hjem i Dublin, hvor de har bodd i ett år.

Vi som bor her og som lærte å kjenne dr. Smedal — det være seg nordmenn eller irlendere — vi fikk stifte bekjentskap med en mann av rettlinjert integritet med absolutt redelighet som aldri gikk på kompromis om sin demokratiske overbevisning og fremforalt vi kom i berøring med et stort og hjerte-godt menneske som viste hjelpsomhet overfor sine landsmenn.

For oss er hans bortgang et uendelig stort tap — og vi lyser Guds Fred over hans minne.

Bønder

Jordbrukskyndig mann, tidligere NS. søker forpaktning av gård snarest, eller utpå vinteren. De beste anbefalinger haes, har

Prima nysaltet uer
Prima skinn og benfri klippfisk

leveres i tønner innveiet 90 kilo
prompt fra lager.

i kilopakker med påtrykte
matoppskrifter

anbefales handlende og for-
brukere i kasser a 50 og 30
pakker.

Telefon nr. 1630.

Telegramadresse:
HAVNERAAS.

Otto Ottesen Havneraas A.s
Kristiansund N.

Framtids plass

Interessert ektepar som vil og kan arbeide selvstendig får plass på middels stort gårdsbruk. Letvint fjøs og gårdsbruk. Må også delta i forefaldent arbeid etter høve. Nevenyttig mann med sertifikat foretrekkes.

Er også interessert i forpakter som ved siden av gårdsbruket kan få lønnsomt arbeid.

Egen leilighet med vann og lys.

Attester med lønnsforlangende sendes

Lofoten Bygg og Betong

Mortsund.

Bestill dressen hos oss

sydd etter mål. Den blir både bedre og billigere enn om De kjøper den ferdig i en forretning. Skriv etter tøyprøver og målskje ma. Oppgi farge og omtrentlig pris pr. meter. 20 års praksis — og godt renome for vårt arbeid.

P. Sporsem Konfeksjonsfabrikk

AUKRA.

KLIPP UT.

KLIPP UT.

FINE VINTEREPLER

Stand. fin, stor o.midd. svøpt 2,55, do. små 60-90 gr. 2,05. C. 1,47, kass. a. 18-19 kg. plus frakt. Kun mot forskudd lokalanløp. Etterkr. jernb., hurtigr. st. Frasort. vanskelig å skaffe. Vi forbeh. oss å lev. som kan s.

NYVEIEN HANDEL,

Glassverket — Drammen.

Kontorsjef

med god utdannelse og praksis søkes straks til import, eksport, agentur-forretning. Allsidig, pålitelig, driftig mann kan påregne god fremtidsstilling. — Bill. mrk. «Drivkraft nr. 330».

Hjemmeindustri

Ønsker å komme i forbindelse med folk som driver med hjemmeindustri, såsom veving, lærarbeide, trearbeide etc. etc. Alt har interesse. Bill. mrk. «Prøver nr. 332».

Realisasjon.

Grunnet overgang til utelukkende å arbeide for vårt blads interesser, realiseres resten av litteratur jeg har forhandlet i løpet av 14 dager med opptil 50 prosent rabatt.

Det omfatter alt av litteratur om «rettsoppgjøret», foruten en del reise-skildringer, romaner, en biografi, dikte omfattende navne som Fjeldvik, Berger, Davik, Granberg, Weltzin, W. Sejersted, romaner av Hollander, Larssen, Qvernstrøm, Rombach, dikte av Welhaven, biografi av Brentanos. Reiseskildringerne i seriebind. — Prisliste sendes gratis. Skriv til THORGER WIHK, Maridalsveien 205, Oslo.

ansvarlig for å levere rederiets aksjer tilbake til eierne i løpet av fem dager. I motsatt fall var handelsministeren nødt til å oppgi sin post «for forakt av domstolene» og måtte vandre i fengsel. Retten uttalte: «Intet menneske innehar en så høy stilling at det er hevet over lov og rett!»

Men Mr. Sawyer leverte ikke aksjene tilbake. Han hadde god grunn til å la være: Han fikk nemlig et brev fra president Truman personlig med uttrykkelig ordre om å la være å rette seg etter domstolens kjennelse.

Denne opptreden fra administrasjonens side har vakt en storm av forbitrelse i USA. Avisen POST i Washington skrev at denne opptreden var innledningen til despoti. CHRONICLE i San Francisco raste: «Vi har sett liknende handlinger fra utenlandske diktatorer, og vi har sett resultatet av disse handlinger».

President Truman hadde skrevet i sitt brev til handelsminister Sawyer: «En svikelse av statens rett til disse aksjer ville skade alvorlig offentlige interesser. Jeg pålegger Dem derfor til fortsatt å oppbevare disse aksjer på vegne av De Forente Stater».

«Dette er en forferdende arroganse», skrev Commercial Appeal i Memphis.

Siste nytt er at regjeringer ha overtalt Høyesterett til å ta saken opp til ny behandling i sin høstsesjon i år. Utfallet imøesees med den største spenning i USA.

Det er ikke minst denne sak, som har fått mange ærlige republikanere til å sette i gang en voldsom agitasjon til fordel for Eisenhower som presidentkandidat. Hans eventuelle kandidatur støttes av de fleste republikanske ledere. Men general Eisenhower selv synes ikke å være tilbøyelig til å stille seg til valg.

parlament» og sier at en skandinavisk union bare vil vanskeliggjøre arbeidet med Europas samling. Man har lenge anbefalt systemet med regionale forbund som en overgang til et europeisk samband, men i virkeligheten er denne fremgangsmåte utopisk. Opprettelsen av regionale forbund betoner nemlig deltakernes felles interesser i motsetning til andre deler av Kontinentet og styrker den geografiske, politiske og økonomiske partikularisme. I stedet for den nasjonale individualisme får man en regional individualisme, enten det nå er en nordisk sådan eller en middelhavs-individualisme.

Både Sverige, Norge og Danmark er med i Eurparådet, men de har hele tiden ført sin egen politikk og bare styrket motsetningsforholdet mellom Norden og Kontinentet. Innenfor ram-

er jeg nå klar over, at det var et stort og oppofrende arbeide NS nedla for å holde fiskeriene i gang — ikke alene til hjelp for oss som hadde fiske til erverv, men også til hjelp for hele den norske sivilbefolknings matforsyning. Jeg er i dag fullt klar over hva fiskeriene betydde under okkupasjonen for matforsyningen i landet. Uten at det var blitt tilrettelagt slik at fiskeriene kunne holdes gående ville det utvilsomt ha vært ikke bare savn, men nød i mange hjem. J.

men av Atlanterhavspakten har Norge og Danmark opprinnelig inntatt en liknende holdning: De har ikke villet være med på å bli blandet inn i en konflikt som måtte begynne i Middelhavet. At de senere har oppgitt sin motstand, er en annen sak.

Bønder

Jordbrukskyndig mann, tidligere NS. søker forpaktning av gård snarest, eller utpå vinteren. De beste anbefalinger haes, har selv tilstrekkelig med arbeids-hjelp. Bill. mrk. «Flinke folk nr. 337».

Er der noen

som kan låne meg kr. 2000 mot sikkerhet plus god rente i 6 måneder. Bill. mrk. «Driftskapital nr. 338»

Klippfisk er sunn og nærende mat som for husmoren er

Løsenet på det evige middagsproblemet, og da især

I disse vanskelige ferskfisk-løsetider.

Påse derfor at De alltid har klippfisk i huset, men

Pass på: den må legges i vann kvelden før den skal brukes.

Familien vil sette pris på en godt tillaget klippfiskrett allerede

I morgen den dag, og både barn og voksne vil etterpå

Sikkert være enig med fiskeriministeren, statsråd

Karlson som anbefaler: SPIS KLIPPFISK REGELMESSIG.

«8. Mai»

kronikk 16. november 1951

Hevnens høie pris

Freda Utley har skrevet en bok, som er utgitt av Henry Regnery Company, Chicago i 1949. Bokens original tittel, er «The high cost of Vengeance», den er på over 300 sider og gir et innblikk i hva de gode demokrater tok seg til i Vest-Tyskland både i den første tid og senere. Noen spredte sitater fra boken vil gi et tilstrekkelig bilde av hvordan demokratiet ble reklamert for — det demokrati som skulle erstatte den barbariske nazisme.

Freda Utley skriver: «Da enhver armé inneholder en viss prosent gangstere og kriminelle personer, blir det alltid en del plyndring i et okkupert land og en del misshandling av sivilbefolkningen. De instruksjoner som ble gitt fra Washington til den amerikanske armé oppmuntret positivt denne ryggesløse og brutale minoritet og straffet den anstendige lovlige og humane majoritet. Forfatterinnen omtaler i denne forbindelse en berøkt Mor genthau Plan som gikk ut på fullstendig utryddelse av storparten av det tyske folk. England sier hun hadde bare ønske om å utrydde den

tyske konkurranse på verdensmarkedet. Senere sier Freda Utley om demonteringen: «Fra britisk standpunkt var demonteringen av den tyske industri fornuftig, da den hjalp til å redusere Tysklands konkurranse-evne på verdensmarkedet». Og videre forteller hun: «Det var uheldig for arbeiderne i Hörde, at E. C. A. overførte dette verk til britene, som formodentlig ønsket å hindre gjenoppbygningen av den norske og hollandske handelsflåte. Derfor ble de gigantiske valseverk som fremstillet platestål revet ned». Denne bemerkning til Freda Utley er meget interessant og kan forklare de vansker Norge nå har med å skaffe skipsbygningsmaterialer. — Selve tanken er ganske rørende først ofret Norge sin beste handelstonnasje i Englands «handelskrig» mot Tyskland for senere å ødelegge tyske verk som skaffer oss platestål. Ganske pussig at denne bok fra 1949 ikke er kommet i hendene på våre super-nasjonale redaktører. Om August Thyssen verkene i Ruhr skriver forfatterinnen følgende: «Et enestående eksempel på demonte-

ringen av en i alle henseender førsteklases bedrift er August Thyssen verkene i Ruhr. Dette var det mest praktiske stålverk i Europa. Det produserte tidligere 1,250,000 tonn råstål pr. år. Alt ble anvendt på stedet til å fremstille de beste dynamoer, transformatorer, materialer til brobygning og varme og syrefast stål. Belliggende ved elven hadde verkene sine egne kaianlegg for kull og jernmalm og for skipning av de ferdige produkter. Thyssen-verkene leverte tidligere halvparten av Tysklands transformatoranlegg, som man nå så desperat trenger. Helt siden krigens slutt for bod England Thyssen å produsere og verkene er nå demontert.

Fabrikker for fremstilling av såpe, leketøy, møbler, kasseroller, stekepanner, fine optiske instrumenter, landbruksmaskiner, hospitalutstyr og en mengde andre nødvendighetsartikler til fredens bruk ble demontert ikke bare i den franske og britiske sone, men også i den amerikanske. Det er stygge nok eksempler fra USA-sonen, men der synes ikke å være grenser for den urett som er begått i den britiske for å tilfredsstille ønsket om å skaffe tysk konkurranse av veien.

Forfatterinnen skriver videre: «Om en vil tro det eller ei, så var handelskonkurransen årsaken til begge verdenskrigene. Faktum er at Tyskland og England er de to europeiske land som «enten må eksportere eller dø». Og sandt som dette var før Roosevelt samtykket i at Russland skulle overta det meste av Øst-Europas landbruksområder — så er det ennå sannere i dag. Det synes nå som om USA. bare har valget mellom å understøtte Tyskland som er berøvet muligheten av å greie seg selv, fordi England og Frankrike har berøvet det dets aktiva — eller i det uendelige å skaffe England dollar under et evigvarende Europeisk Gjenreisningsprogram.»

Freda Utley sier: «Følelsen av at der ikke er noe håp på noen kant, gjør at troen på «en sterk mann» livner opp. Nazismen var uglesett hos mange da krigen sluttet, mens svært mange tyskere nå tenker at alt tatt i betraktning så hadde Hitler rett. At vår militær-regjering i Tyskland produserer nazister illustreres best ved vitsen om tyskeren som kom til denazifiseringskontoret for å la seg registrere som nazist. «Hvorfor i helvete kom De ikke for 3 år siden?» spør den rasende funksjonær. «Dengang var jeg ikke nazist», svarte tyskeren.»

Kapitlet om Nürnbergdommene avslutter Freda Utley med å erklære: «Nürnbergrettssakene er nå avsluttet. Den eneste oppgave de har hatt er å drive gjen med den amerikanske rettsfølelse og å fylle tyskerne med hat og forakt for vårt hykleri. Det er å håpe at Kongressen i USA. som har begynt å interessere seg for de feilaktige dommer som er avsagt i Nürnberg vil sørge for at de uskyldige blir løslatt og bare de skyldige straffet.»

Et kapittel heter: «Våre forbrytelser mot menneskeheten».

opptil 50 prosent rabatt.

Det oppfatter alt av literatur om «rettsoppgjøret», foruten en del reiseskildringer, romaner, en biografi, dikte omfattende navne som Fjeldvik, Berger, Davik, Granberg, Weltzin, W. Sejersted, romaner av Hollander, Larssen, Qvernstrøm, Rombach, dikte av Welhaven, biografi av Brentanos. Reiseskildringerne i seriebind. — Prisliste sendes gratis. Skriv til THORGER WIHK, Maridalsveien 205, Oslo.

PELSKÅPER.

BLUEBACKS, sort og brun kr. 1350,00
WHITECOATS, sort og brun kr. 1350,00
SEL, kort, diag. og striper kr. 900,00
Flotte modeller
— varme — sterke — billige.
Returrett. Sendes uten oppkrav.
Oppgi størr.
Postboks 1493. — Oslo.

Vekkerur

Kr. 18,10 — 25,50 — 34,10.

Sendes mot oppkrav.

Urmaker R. Gjessing,
Drammen.

Husrom i Oslo.

Møbl. hybel ønskes leid av rolig ung mann fra beg. av januar. Bill. mrk. «Konservatorieelev nr. 328.»

OBS Flettverk OBS

Gjærdefabrikken GREI, Kolbotn, leverer førsteklases flettverk i alle dimensjoner. Bestilling for levering til våren mottas nå.
Thor A. Sandorf.

Hallo Oslo

Abonnemang og annonser kan ordnes hos Thorger Wiik Maridalsvei 205. Gi beskjed i tlf. nr. 41 45 64.

«8. Mai».

Til våre abonnenter

De som har fått anmodning om å betale kontingenten — fra oss eller en av våre representanter — bes ordne dette straks så vi unngår å stoppe avisen

«8. Mai»

Bøker

mottas til innbinding og reparasjon.
SIG. HAGA,
Adr. Lillehammer.

Freda Utley spør der: «Var i virkeligheten tyske gasskammere en større forbrytelse mot menneskeheten enn våre luftangrep på ikke-militære mål som Dresden, hvor vi drepte på den grusomste måte en kvart million på en eneste natt. — Ved å kaste fosforbomber på et ube-skyttet kultursenter oppfylt av flykninger som var rømt vestover for ikke å falle i hendene på russerne som avanserte? Denne grusomhet er blant våre største krigsforbrytelser, da vi dermed demonstret at vårt mål var å drepe sivilbefolkningen. Vi skjøt endog med maskingeverer fra flyene på kvinner og barn som flyktet ut på landet fra den brennende by.» Den britiske general J. F. C. Fuller skriver i sin bok «Om den annen verdenskrig», at i 50 eller hundre år eller muligens lenger vil de tyske ruinbyer stå som monumenter over deres erobrerers barbarisme. Om mishandlingen av tyskerne i forbindelse med Malmødy prosessen skriver Freda Utley: «Oberstløytnant Willis N. Everett en amerikansk jurist som tjenestgjorde som forsvarer for de 74 tyskere anklaget i Malmødy-saken, klaget til USA's Høyesterett over at tyskerne ikke hadde fått en rettfærdig behandling. Høyesterett avviste saken med den begrunnelse at den ikke hadde juristiksjon over de handlinger som USA's arme foretok i Tyskland. En erklæring som betyr at USA's militærregjering står over loven, og at den suverenitet vi krever i Tyskland er det samme som et lovøst

despoti.

Oberstløytnant Everetts aksjon førte ikke destomindre til at USA Army oppnevnte en kommisjon for å undersøke hans beskyldninger. — Der ble oppnevnt 2 dommere. Rapporten som disse 2 dommere avgav, er i likhet med så mange andre rapporter angående Tyskland blitt hemmeligholdt for det amerikanske publikum.

Men dommer van Roden, som var en av de to, har etter sin tilbakekomst til USA holdt en rekke foredrag i hvilke han påpekte at 3die grads metoder ble anvendt for å presse de dødsdømte tilståelser. — Mange av disse er allerede hengt. Metodene var følgende: slag, spark, utslåtte tenner, kjevebrudd, ensomt fengsel, teaterdomstol for å skremme tiltalte, tortur med brennende trepinner, bruk av etterforskere som utga seg for å være prester, sult og løfter om løslatelse.

Dommer van Roden uttalte i Chester Pike Rotary Club den 14. desember 1948 følgende:

Med unntak av to var de 139 tyskere hvis saker vi undersøkte blitt sparket i testiklene, så at disse ikke kunne leges. Det var en alminnelig fremgangsmåte for de amerikanske etterforskere. Van Roden fortalte videre om en tysker som hadde fått tvunget brennende fyrstikker inn under neglene av en USA etterforsker — for å fremtvinge en tilståelse — og at tyskeren opptrådte med emballerte fingrer i retten etter denne grusomhet.
(Fortsettes).

Aarbakke dirigerte fru Fianes hånd

Underskrev hun et dokument — som Aarbakke senere utfylte?

Fru Fiane ønsket å høre Aarbakkens mening om husspørsmålet.

— Forts. fra side 1 —

ke bestyrer således Mariagate 12. Det er visstnok meget som foregår under disken når det gjelder leilighete. idag og brødrisregnskaper m.v. Zero sier: Husst er nydelig, har De vært rik bestandig? Aarbakke lo hjertelig igjen: — Som student vasket jeg trapper hver morgen. Jeg var teolog først, studerte gresk og hebraisk. — Men jeg orket ikke det, så ble det jussen....

Typen er tindrende klar og den skarpsynete Hammariund i Dagbladet viser en robust og glatt type som kommer til å svømme langt på de offentlige midlers hav, — kamuflert som venstremann — som har steamet løs på Oslo fra Sunnhordland, — og da vet De selv....

Vi hørte at herr Aarbakke ville gjøre det så hyggelig i Oslo. Og at han var spendt på framtiden. Det siste er ikke rart som man ser....

Daværende sekretær i Telegrafstyret Knut Knutson Fiane skaffet seg og sin hustru i mars 1940 en aksjeleilighet i Mariagate 12, som ble bestyrt av herr Aarbakke, som gjerne ville ha Fiane i huset. Kontrakten bestemmer at han ikke kunne oppsies før innskuddet var tilbakebetalt. — Obligasjonen var uoppsigelig til 1947. Fru F. hadde også undertegnet kontrakten.

Fiane ble myrdet 21. 9. 44 og fru Fiane lot da sin søster bo hos seg som familiemedlem. Søsteren var ikke medlem av NS. Begge har oppført seg eksemplarisk i huset og ikke foretatt seg noesomhelst som kunne utlegges som misligholdelse av kontrakten.

Ved «frigjøringen» ble fru Fiane kastet i fengsel. Men hennes søster bodde der og betalte punktlig husleien. Da hun grunnnet innesperringen ikke «bebor» leiligheten blir hun og søsteren fratatt leiligheten, som besto av to værelser og kjøkken. Avgjørelsen blir truffet uten at leilighetens innehaver fru F. var innkalt. Antakelig regnet man med at hennes borgerrettigheter var fullstendig likvidert.

Herr Aarbakke ga fru Fianes leilighet til sin politiske venn arkivar William Vold i Dagbladet, — så for ham har han forsåvidt gjort det hyggelig. Men en oppadstrepende kommunal jurist trenger jo pressens bevakning.... Og den har herr Aarbakke fått! —

De to forsvarsløse damer fikk ett værelse og kjøkken i samme gård. Gulvet ligger i høyde med jordens overflate, hvis ikke under. Fru Fianes søster har fått leddgikt i leiligheten og har hatt to ganger lungebetennelse. Rommet er så mørkt at lyset må

Alvide Fiane

være tent sommer som vinter.

Herr Aarbakkens store «juridiske» mesterstykke beskriver damene slik: En vakker dag ba han fru Fiane kvittere på obligasjonen angivelig for noen penger som skulle gå rett til Erstatningsdirektoratet. Han dirigerte hennes hånd til et sted på dokumentet, hvor det var et åpent ubeskrevet stykke ovenfor. Hvis hun ikke underskrev der skulle ikke hun få lov til å bo hos sin søster!

Hun undertegnet på det anviste sted. Hun forteller, at herr Aarbakke siden måtte medgi at han ovenfor hennes navn, — med sin egen hånd tilføyet en transporterklæring på leilighet — til William Vold i Dagbladet. Det var to måneder etter W. V. hadde flyttet inn i fru F. leilighet. Mens hun satt på Bredtvedt!

Damene, som ikke lenger er aldeles uten vern, — ser gjerne herr o.r.sakfører Aarbakke i retten....

Forat vi sammen kan beskuke bildene.

Alexander Lange skrev til herr Aarbakke den 16. 10. 50 bl.a.: «På vegne av fru Fiane og hennes søster tør jeg be om at De så snart som mulig fremkommer med Deres oppfatning av husspørsmålet og evt. korrigerende bemerkninger til nærværen de fremstilling. Hvis en slik begrunnet fremstilling ikke fremkommer fra Deres side innen rimelig tid, vil mine klienter gå ut fra at De godtar denne fremstilling som korrekt og som anvennelig i en offentliggjørelse av historien om hva det overgikk Knut Knutson Fiane og hans hustru.»

Herr Aarbakkens daværende syn på karrierebefordrende virksomhet tillot ham ikke å besvare hverken fru Fiane eller Langes brev.

Oslo 12. 11. 51.

Anmoder Egypt Soviet om hjelp?

8. Mai Feighet er en av våre farligste fiender

Hvor er mannen?

Det var en tid da det var folk som ga seg tid til å luke ugras i dette landet.

Stakk den minste antydning til smålighet eller ugrunnet trang til personlig hevdelse opp over jordens overflate, så — fluksens — var man nen med ugraskniven der og fikk styggedommen vekk. For ikke å snakke om når det gjalt så prominent ugras som urett og rettsfornektelse. Da ble det brukt både kniv og hakke for å sikre seg at man nådde fram til de ytterste røtter.

Våre hjemlige ugras-voktere hadde engang internasjonalt ry og rang. Det er nok å nevne navn som Bjørn stjerne Bjørnson og Fritjof Nansen. Det var folk som visste å holde hagen i orden. De sparte seg ingen møye. Der hvor de folk ferdes var det plener uten plett og lyte. Var det noen som prøvde å hindre dem i deres gjerning, var de i stand til å lage et alle tiders uvær omkring seg. De visste med seg selv, at det de ville var det gode. Derfor ga de aldri tapt. De kjempet utrettelig mot løgnens og urettens ugras. Og de seiret.

I dag er dette arme landet vårt mer enn noen sinne tilvokst med ugras. De gamle vokterne er borte og det er blitt et sørgelig og merkbart tomrum etter dem. Selv om det er enkelte tappe som prøver etter evne å håndtere ugraskniven, så når de ikke opp mot de arbeidstelsene som de gamle presterte. — Den sleipe, slimete samfunnsbøygen — den såkalte «folkemeningen» — er dem for sterk. De holder nok stand mot den. Men de vinner hverken gjennom den eller utenom.

Det har alltid vært en historisk trøst at øyeblikket skaper mannen. Når nøden var størst, var hjelpen nærmest. Den vokste likesom ut av den aktuelle nødvendighet.

I dag er nøden stor i Norge. Rettferdigheten og sannheten er trått under hel og den plenen som vi engang var så stolte av, er oversådd med stinkende djevlskap. Skittengul urett blomstrer side om side med giftiggrønn usannhet og det hele ser sørgelig makabert ut.

I dette øyeblikk trenger vi landets kraftigste neve til å holde om skaffet på ugraskniven.

Det er mange ennå i dette landet som regner seg selv som store og som også av sine landsmenn blir ansett som store. Er de store nok? — Store nok til å ta arven opp etter dem som ble borte?

Finnes mannen som uten hensyn til egen trygghet og egen prestisje går helt og udelte inn for å avdekke hulheten, farisæismen og all den andre uhumskheten som nå truer med å kvele alt og alle? Mannen som evner å tordne løs på en slik måte at stemmen når fram til selv de døveste ører? Som får det til å gro for nuff selv i hjernevinninger som var satt ut av drift?

Finnes han, må han nå melde seg. Og han må melde seg raskt. Hvis ikke går vi til grunne som bunnfallet i den europeiske kulturverden. — Ustraffet lar en ikke uretten gro på rettens bekostning.

Mannen må finnes! Øyeblikket krever det!

Hvor er han? Hvem er han?

H. G.

Blir England oppslukt av USA?

Churchill skal være stemt for en «uløselig» forening

Mens de vesteuropeiske stater strever med sitt gamle problem om Europas samling i en forbunnsstat, har den tidligere engelske ambassadør i USA, Lord Halifax, i en tale fremholdt at det felles forsvar vil kreve noe mer enn en forening, nemlig uløselige bånd. Lord Halifax anmodet det britiske og det amerikanske utenriksdepartement om å forberede planer som kan hindre enhver overraskelse fra fiendens side. Han ga ingen enkeltheter, men man er overbevist om at han på denne måte tok opp Churchills gamle plan om felles statsborgerskap for engelsmenn og amerikanere. I praksis vil det bety at England blir oppslukt av USA.

Tidligere i år fikk man underhånden opplysninger om at den amerikanske regjering hadde fått den britiske arbeiderregjering til å oppgi sin motstand mot tanken om Europas Forbunds Stater. Det antas nå i Washington at den konservative engelske re-

den annen side vil arbeide for en «uløselig» forening av USA og England». Lord Halifax regnes som en av Churchills varmeste beundrere og tilhengere.

Det forlyder også at Lord Halifax på ny vil overta hvervet som britisk ambassadør i USA, idet Sir Oliver

25000 politiske langer.

3500 mennesker dømt på løpende bånd
TBC og terror

Gertrud Mielke som var sekretær ved den beryktede Waldheim-prosessen, der 3500 ble dømt. De frie jurister fikk dokumentene og en fryktelig skildring av rettergangen, da frk. Mielke flyktet til Vest-sonen.

Over 25,000 menn, kvinner og barn sitter innesperret som politiske fanger i de øst-tyske fengsler, de fleste uskyldige etter vesterlandsk rettsoppfatning. Disse politiske fanger er meget verre stillet enn de kriminelle forbrytere som er fengslet i Øst-Tyskland. Over 4440 av de som er innesperret for sin politiske innstilling lider av tuberkulose i langt fremskredent stadium.

Dette er de nøkterne tall som de frie jurister i Berlin — østsonens mest effektive motstandsbevegelse kan legge fram — et år etter at det fra Sovjet-russisk hold ble kunn gjort at konsentrasjonsleirene var oppløst i russisk-sone.

Etter en jernteppeprosess ble 3500 fanger overført til fengslet i Waldheim. Rettsforhandlingene var noe av det uhyggeligste som kommunistene i Øst-Tyskland har gjort seg skyldig i. Fangene dømtes på løpende bånd som krigsforbrytere.

Mange ble båret inn i rettssalen på bærer.

Fanger kom syke og elendige fra Sachsenhausen, Buchenwald og

Peder Furubotn, — proletaren med rikmannsvilla på Ljan

Som aldri megnet seg med de menige i N.K.P.

«Historiens største forbryter», var Løvliens karakteristikk av den tidligere partiformann

Kominform og Politbyrået, som en langt sterkere revolusjonsbegeistring enn partiformann Løvlien.

Hvem er så egentlig denne Furubotn? Det er meget få som kjenner ham og hans fortid. Alltid har han opptrådt mystisk og reservert også i lag med partifeller. Det siste kan være forståelig nok, så motstridende hans livsførsel ellers synes å stå i forhold til revolusjonens lære. Vi vet nemlig, at han under

Peder Furubotn.

Peder Furubotn har skrevet en bok og Henrik Bonden Henriksen har anmeldt den i Berlingske Tidende:

«Boken innledes med et «Intervju», som forfatteren har hatt med seg selv for et år siden, og som var for anlediget av et brev og et par telefonoppringninger fra meg skriver Henrik Bonden Henriksen. — Han fulgte ikke dengang mitt ønske om å offentliggjøre vår meningsutveksling i Berlingske Tidende. Den smarte Furubotn unnlot nemlig å berøre de spørsmål som ikke behaget ham, og mente øyensynlig at et borgerlig blad ville formilde hans angrep på den kapitalistiske samfunnsordning.

Peder Furubotns «Vi må våkne» er et interessant skrift, idet NKP's sekreter endelig tar stilling til det delikate problem «Fedrelandet». — Han siterer en bemerkning av André Marty «Helten fra opprøret i den franske Sortehavslåte, og skaperen av de Internasjonale Brigader i Spania». Marty uttaler ifølge sitatet: Et hvert fremskrittssvennlig menneske har 2 fedreland, sitt eget, og Sovjet-Unionen.

Begeistret tilføyer Furubotn for egen regning: «Det er den proletariske internasjonalismens ånd». — Men i samme åndedrett peker han på sin partifelle Henry W. Kristiansens ord: «Det er vår plikt å bekjempe dem som har vært forredere mot den norske arbeiderklasse, og som har prøvet å lokke Norge med i en internasjonal krigsfront mot Sovjet-Unionen — vårt store fedreland.»

Her er det ingen tvil om hvilket fedreland det er som betyr mest i speiselle situasjoner.

Furubotn hevder at det ikke kan eksistere noen patriotisme, hvis ikke denne omfatter anerkjennelsen av 2 ting: Det mest intime samarbeid med Sovjet og Kremls ledende stilling.

Togilatti talte på Nordens vegne i det italienske parlament: «Vårt folk vil med alle midler — og med all kraft vende seg mot en krig mot Sovjet-Unionen. Et hvert forsøk på å innvikle vårt folk i en krig mot Sovjet-Unionen vil bli møtt med motstand. For Sovjet-Unionen legemliggjør nemlig i sin mektige og altomfattende fredspolitikk det norske folks nasjonale interesser».

Dermed trer Furubotn faretruende nær den sperresonen hvor 5-kolonnene rår grunnen alene.

Boken inneholder forøvrig en rekke av de vanlige skjeldsord. Men som en rød tråd gjennom det hele går forfatterens bestrebelser ut på å markere sin egen trofasthet mot

også i lag med partifeller. Det siste kan være forståelig nok, så motstridende hans livsførsel ellers synes å stå i forhold til revolusjonens lære. Vi vet nemlig, at han under krigen dirigerte det illegale norske kommunistparti, og at han fra 1945 til 47 var NKP's generalsekretær. Vi vet også at han hele tiden levde forneemt tilbaketrukket i en flott, hvit villa på Ljan — burojsasjens absolute høgberg.

Hva han bestiller i dette øyeblikk er noe man får gjette seg til. — Hvem kan egentlige bevisse at han er så totalt ekskludert som hans tidligere partifeller påstår? Ingen kjenner Kremis veler.

«Historiens største forbryter», sa Emil Løvlien om Furubotn da de sist skiltes. Hvem vet om han noen gang vil bli betraktet slik av den store almenhet? Det er ingen grunn til å trekke på skuldrene overfor Løvlens karakteristik, selv om den synes overdrevet. Løvlien kjenner nemlig Peder Furubotn bedre enn vi.

Kjøp Franklin Knudsens bok

«Vi har fra mange av våre lesere fått forespørsel om på hvilken måte H. Franklin Knudsens bok «Jeg var Quislings sekretær» kan skaffes fra Danmark. De fleste som spør har forsøkt å få kjøpt boken i bokhandelen. Men enten har man vært utsolgt eller man har ikke kunnet skaffe den. Enkelte bokhandlere sier, at de ikke vet hvor den kan bestilles.

Boken føres av Norsk Bokimport A-S som formidler salget mellom Danmark og de norske bokhandlere. Da Norsk Bokimport A-S nektet forlaget i København å sette deres navn på bokhandlersirkulæret, så har der oppstått mange misforståelser. Hvis noen ikke kan få kjøpt boken, kan de skrive direkte til H. Franklin Knudsen, Nordstrandsveien 25, Oslo. Forfatteren vil da sørge for at boken kommer bestilleren i hende.

!

Da de delegerte til FN-forsamlingen i begynnelsen av november kom til Paris, kunne de på første side i «France Soire» lese:

«I løpet av 3865 år har det vært tilsammen 323 års fred og det er undertegnet 8250 fredstraktater»

Det var en liten påminnelse om hvor langt verden er kommet. Det var en gang en mann som sa: Min sønn, om du visste med hvilken darskap verden regjeres.

Ja, vi vet det, men det er ingen som har makt til å stoppe darskapen. De snakker den bare bort, og så slåss de videre.

Vi er ikke det plukk bedre her i avkroken. Ikke bare skal vi knekke nøtter sammen med de store, men også slåss innbyrdes for å tekkes de krefter som i det skjulte trekker i trådene og hvis mål er skjult for de ikke-innviede.

Vil man fred, må man begynne med å avsløre disse skjulte krefter. Men — hvem våger å henge bjelken på katten? Det blir ihvertfall ikke vår p. t. vestorienterte Keren skiregjering.

Anmoder Egypt Sovjet om hjelp?

Det egyptiske blad «Al Nida» meddelte, at en kjent egyptisk personlighet er reist til Russland på en hemmelig og meget viktig misjon. Denne reise mener en vil få vidtrekkende følger for forholdet mellom disse to land. — Et annet blad «Al Ahram» vet å meddele, at det har funnet sted viktige konferanser mellom den sovjet-russiske gesandt Kazyrev og den fungerende egyptiske utenriksminister. Forhandlingene vil formodentlig føre til en kraftig utvidelse av handelen mellom Egypt og de øst-europeiske land.

I diplomatiske kretser er en oppmerksom på disse tendenser, og den engelske regjering ser med atskillig bekymring på en slik «forbrødring» mellom Egypt og Sovjet-Russland.

DET ER SAGT:

Tidligere tiders opplyste enevelde var bare barnemat mot det uopplyste mengdevelde som vår tid finner seg i.

«Farmand» 44. 51.

Den opplysningen om at den amerikanske regjering hadde fått den britiske arbeiderregjering til å oppgi sin motstand mot tanken om Europas Forbente Stater. Det antas nå i Washington at den konservative engelske regjering ikke vil motsette seg et europeisk statsforbunn, men at den på

Nederlandske eksportører bruker falske fakturaer

En høyere embetsmann i det nederlandske handelsdepartement har i et rettsmøte forklart som vitne at minst halvparten av de nederlandske eksportører gjør bruk av falske fakturaer og deklarasjoner, som delvis avsløres av andre lands tollmyndigheter. Det gjelder såkalte, trekantede transaksjoner hvorved de nederlandske forretningsmenn re-eksporterer utenlandske varer som nederlandske. På spørsmål om hvorfor dette foregår svarte embetsmannen at eksportørene handler slik fordi de er utsatt for all slags vanskeligheter, valuta restriksjoner og byråkratiske bestemmelser.

Boken som vil leve i norsk historie

er dr. jur. Gustav Smedals bok

«PATRIOTISME OG LANDSSVIK»

Den gir et tidsbillede av okkupasjons-tidens Norge og av de politiske utfølgelser etter frigjøringen.

Den er det skarpe angrep som er rettet mot oppgjøret, og myndighetene har ikke kunnet angripe den, fordi fremstillingen er helt korrekt.

For å få restopplaget brakt ut snarest er prisen nå nedsatt til kr. 8.— fritt tilsendt, og hvis minst fem eksemplarer bestilles samtidig, blir de portofritt tilsendt mot innsendelse av kr. 35.—.

KARL SEELAND · OPPEGÅRD ST.

Lord Halifax regnes som en av Churchill's varmeste beundrere og tilhenger.

Det forlyder også at Lord Halifax på ny vil overta hvervet som britisk ambassadør i USA, idet Sir Oliver Franks har hatt for sterke sosialistiske sympatier. Den tale Lord Halifax holdt nå var den første storpolitiske tale siden han for fire år siden forlot sin post i Washington.

DET ER SAGT:

Den nylig avdøde forfatter Bernard Shaw sier i sin bok «Millionær og sosialist»: Hele verden er forrykt og galopperer ad helvete til så fort som griskheten kan drive dem. Jeg holder meg bare utenfor strømmen, for jeg liker ikke endestasjonen.

Mange ble båret inn i rettssalen på bærer.

Fanger kom syke og elendige fra Sachsenhausen, Buchenwald og Bautzen. De hadde sittet i disse konsentrasjonsleire i flere år. De fleste var fullstendig likeglad med seg selv.

«Hva tjener dette her til, vi skal da allikevel dø», sa mange av de som enda orket å tale.

Tiltross for at fangene var levende døde — ropte anklageren at disse mennesker var så farlige at de måtte frataes friheten, forat de ikke skulle kunne bedrive statsfiendtlig virksomhet. Dommene var utskrevne på forhånd, og lød på 15—20—25 års tukthus.

Er den Vestlige Verden sikret?

Elitestyrker med motoriserte og mekaniske enheter og et slagkraftig flyvåpen det avgjørende

Den plutselige beslutning som er truffet i Paris av en underkomite innen den nordatlantiske sikkerhetsorganisasjon om å oppgi planene om store europeiske forsvarsstyrker innen utgangen av 1952 til fordel for en plan om mindre, men mer kampkraftige avdelinger, vakte i de første 24 timer vill jubel i kommunistkretser i Vest-Europa, som i ånden allerede så seg som politiske forgrunnsfigurer i et sovjetokkupert Europa.

Rapporten fra Moskva går derimot ut på at denne plutselige militære helomvending i Vest-Europa, som utad ble begrunnet med hensynet til de vest-europeiske lands økonomi, slett ikke bevirket noen tilfretshet i Kreml, men tvertom vakte bekymringer.

Grunnen til omlegningen

i den militære planleggingen er nemlig — etter hva Deres korrespondent erfarer — ikke hensynet til Vest-Europas anstrengte finanser, men den omstendighet at USA nå er kommet så langt i sin militære teknikk at man ikke lenger trenger store, kostbare og vanskelige manøvrerbare armeer, men mindre, lett bevegelige elitestyrker, supplert med motoriserte og mekaniske enheter og et slagkraftig flyvåpen. Grunnen til dette igjen

er at USA nå har tilstrekkelig med «baby-atombomber» som kan brukes som regulært forsvarsvåpen under angrep fra motpartens side. Dette er allerede offisielt bekreftet av sjefen for det amerikanske flyvåpen, general Vandenberg.

Manøvrene med baby-atombombene i ørkentraktene ved Las Vegas var bare en synlig — og vel beregnet — demonstrasjon fra USA's side, og har bidradd ytterligere til at den såkalte «nordhær» i Korea plutselig har vist øket forhandlingsvilje.

JEG TØR IKKE!

Den engelske filosof og Nobelpristager Bertrand Russel forteller i sin bok «Why Communism must fail» denne historie:

En russer og hans elskede satt i en lund og hørte nattergalens triller. Så hvisket hun: Kan du like nattergalens sang?

«Ja», var svaret: For jeg vet hvem som skrev melodien, tør jeg ikke uttale meg om det.

er «planøkonomi» til å få forstand av. Med en slik politikk vil Norge om kort tid være modent for en kommunistisk omveltning. Lønns- og prisøkninger tar lengere og lengere sprang. Disse 2 villdyr kappløper nå mot målet. De skal nok få høre spektakel hvis Finansrådet eller Norges Bank forsøker å bremse. Planen må følges. Her er tegn i sol og måne og merker sprekke i A-partiet. Og hopen som vil bedrages, lever for dagen. — Fortiden vil den ikke høre om og framtiden tør den ikke tenke på.

Jens.

Nordnørspostens Trykkeri